

Ezdráš-Nehemjáš

Šestý díl

Ezd 7

1. Kněz Ezdráš (verše 1-10)

Dlouho po dostavění chrámu se do Jeruzaléma vypravil i kněz Ezdráš. Jeho jméno (H. EZRÁ) znamená „pomoc“. A skutečně tou pomocí také byl. Přišel do Judska, aby Božímu lidu napomohl k životu podle Božího zákona. K Ezdrášově cestě do Jeruzaléma došlo za krále Artaxerxa. Pravděpodobně to byl Artaxerxes I. (Longimanus), který vládl v letech 465-424 př. Kr.

U Ezdrášova jména je uveden poměrně dlouhý rodokmen, jehož účelem je ukázat, že Ezdráš pocházel z kněžského rodu. Jeho praotcem byl sám první velekněz Áron. Ezdrášovo kněžské poslání se uskutečňovalo hlavně tím, že vyučoval Hospodinovu zákonu. Na tuto Ezdrášovu charakteristiku je zde položen důraz. Ezdráš je především znalec zákona Hospodinova a k podřízenosti tomuto zákonu vede sebe i ostatní Židy.

Jak už bylo řečeno, do Jeruzaléma vyrazil Ezdráš za krále Artaxerxa. Tento král prokazoval Ezdrášovi nemalou přízeň. Poskytl Ezdrášovi vše, oč ho požádal. O tom svědčí i králův průvodní dopis, který je v plném rozsahu citován níže. Tato přízeň krále byla projevem přízně Boží. Nad Ezdrášem „... byla ruka Hospodina, jeho Boha.“ (v. 6 ČEP) Bůh byl Ezdrášovi nakloněn a chránil ho. Proto mu byl nakloněn a chránil ho i perský král. S Ezdrášem šla do Jeruzaléma velká skupina Izraelitů. Řada z nich patřila ke kněžím, lévijcům a dalšímu chrámovému personálu. Na cestu se vydali v sedmém roce kralování Artaxerxa, což byl rok 458 př. Kr., tedy více než 55 let po dostavění obnoveného chrámu. (V minulém díle byl jako rok dostavění chrámu uveden rok 515 př. Kr., což je jedna z možností. Lze ale také uvádět rok 516 př. Kr., konkrétně 12. 3. 516 př. Kr. podle našeho datování; viz Ezd 6,15) Podle našeho kalendáře k cestě nastoupili 8. dubna 458 př. Kr. V textu se doslova píše o „základu/začátku toho vystupování“ (H. J^eSUD HAMMA^aLÁ = základ/začátek toho vystupování; Ezd 7,9) a do cíle dorazili 4. srpna téhož roku (Ezd 7,9). Onen první den prvního měsíce (8. duben) nebyl ovšem datem zahájení vlastní cesty, ale patrně datem shromáždění poutníků v táboře u přítoku řeky Ahavy (viz Ezd 8,15.31). Jaro bylo nejpříznivějším časem v roce pro takové dlouhé cesty. Tohoto faktu využívaly ke svým přesunům i armády. To, že bezpečně dorazili do Jeruzaléma, však nebylo výsledkem příznivého počasí. Zase v tom byla ta dobrotivá Boží ruka (v. 9), stejně jako v případě královy přízně vůči Ezdrášovi. Dorazili bezpečně do cíle, protože je Bůh chránil, jistě nejen před špatným počasím, ale i před všelijakými lupiči.

Nad Ezdrášem byla tedy dobrotivá ruka jeho Boha. Důvodem této skutečnosti bylo, že Ezdráš byl zaměřen na konání Boží vůle. Ezdráš byl služebníkem Božím, služebníkem Boží věci. A Bůh se proto staral o jeho bezpečí a zdar. Verš 10 začíná v hebrejském textu slovem KÍ, které tu má význam „neboť, protože, poněvadž“. Ezdrášovo životní zaměření vystihuje verš 10: „*Nebo Ezdráš byl uložil v srdci svém, aby zpytoval zákon Hospodinův i plnil jej, a aby učil lid Izraelský ustanovením a soudům.*“ (Ezd 7,10 BKR) V Pavlíkově studijním překladu: „... *neboť Ezrá upřel své srdce ke zpytování a k uskutečňování zákona a k vyučování ustanovením a předpisům v Izraelovi.*“ Boží zákon byl Ezdrášovým životním tématem. Byl jeho životním zaměřením. Ezdráš měl v životě trojí zaměření. Trojí účel, pro který se oddělil: 1. Aby Hospodinův zákon zkoumal. 2. Aby Hospodinův zákon činil. (doslovný význam použitého hebrejského slova je „činit, dělat“) 3. Aby Hospodinovu zákonu učil ostatní. Ezdráš v životě netěkal od jedné věci k druhé. Ezdráš měl zaměření. Zaměření konat Boží vůli. I my potřebujeme být zaměřeni na Boha a jeho vůli. Potřebujeme být

zaměření na Krista, na službu jemu. A když nám jde v životě o Kristovu věc, pak je dobrotivá ruka našeho Boha i nad námi (srov. Ř 8,28).

2. List krále Artaxerxa (verše 11-26)

Jedná se o jakýsi doporučující / průvodní dopis od krále Artaxerxa pro Ezdráše. V původním textu jsou verše 12-26 opět v aramejštině. Je to patrně proto, že se jedná o opis králova oficiálního dopisu, který byl psán aramejsky.

V krátkém úvodu k dopisu i v dopise samém je položen důraz na to, že Ezdráš je znalcem Božího zákona. S tímto zákonem souvisí také Ezdrášovo posláni v Judsku. Král a jeho sedm rádců vysílají Ezdráše do Judska, aby na tuto zemi dohlédl podle zákona svého Boha, tedy měl dohlédnout na to, aby v Judsku lidé žili podle zákona Božího. S Ezdrášem mohli do Judska jít všichni z Izraele, kteří chtěli. Jmenovitě se tu píše o kněžích a levitech, kteří společně s dalším chrámovým personálem tvořili významnou část „Ezdrášovy“ skupiny navrátilců.

Ezdráš a jeho společnost měli do Jeruzaléma přinést také velké množství peněžních darů, které byly věnovány na oběti v chrámu a na podporu bohoslužby. Šlo jednak o dary krále a jeho rádců na službu Bohu Izraele. Dále o zlato a stříbro, které měl Ezdráš obdržet v babylonské provincii, a to patrně prostřednictvím sbírky mezi neizraelskými obyvateli Babylona, kterou byl oprávněn vykonat. A konečně se jednalo také o dobrovolné dary Ezdrášových krajanů. Ezdráš a jeho společníci obdrželi také jakési předměty, určené pro službu v chrámě (v. 19). Vzhledem k tomu, že posvátné nádoby, které kdysi zabavil král Nebúkadnesar už byly do chrámu dávno vráceny (viz Ezd 1,7-11), muselo se jednat o nějaké jiné předměty. Něco bližšího se o nich dozvíme v další kapitole (Ezd 8,26-27).

Králova štědrost vůči Ezdrášovi ovšem nekončila jeho dobrovolnými dary. Dokonce nařídil, že ze státních prostředků v oblasti Zaeufratí má být Ezdrášovi na potřeby domu Hospodinova proplaceno všechno, oč požádá. Jménem krále tak mohl Ezdráš u příslušných úředníků čerpat částky až do 100 talentů stříbra (3000 nebo 6000 kg stříbra, podle toho, zda se počítalo v lehkých nebo těžkých talentech), až do 100 kórů pšenice (36 000 l), až do 100 batů (3 600 l) oleje a vína. Sůl se mohla čerpat bez omezení.

Z verše 23 můžeme vyčíst, že král chtěl být s Hospodinem zadobře. Proto na bohoslužbu v chrámě přispíval. Podobně asi chtěli být perští králové zadobře i s božstvy ostatních národů, proto také podporovali výstavbu jejich svatyní, jak už bylo uvedeno ve výkladu předchozí kapitoly. Z verše 24 se dovídáme, že chrámový personál byl osvobozen od placení daní.

Král šel ale ještě dál v tom, že dal Ezdrášovi pravomoc zřídit orgány židovské samosprávy. Z pověření krále měl ustanovit soudce a rozhodčí, kteří by soudili lid podle Božího zákona. Tato pravomoc se vztahovala jistě především na Židy v Judsku. Ale také na všechny ostatní Izraelity, kteří žili v oblasti za Eufratem. Izraelité měli být Božímu zákonu vyučováni, podle něho souzeni. A v případě neposlušnosti také trestáni. Ezdráš a jím pověřeni úředníci měli právo neposlušné odpovídajícím způsobem potrestat a to i trestem smrti. Královským nařízením vlastně bylo, aby Izraelité žili podle zákona svého Boha. A Ezdrášovým úkolem bylo toto královské nařízení prosazovat.

3. Ezdrášův pohled víry (verše 27-28)

Zde původní text opět přechází do hebrejštiny. Začíná také přímá řeč kněze Ezdráše. Ezdrášovo hodnocení situace je zcela v souladu s hodnocením vypravěče. Ezdráš chválí Boha

za to, že vložil do srdce krále Artaxerxa záměr, „ ..., *aby obnovil lesk Hospodinova domu v Jeruzalémě* ... “ (verš 27 ČEP) Jiné možnosti překladu jsou: „ *aby ozdobil Hospodinův dům v Jeruzalémě* “, „ *aby počtil Hospodinův dům v Jeruzalémě* “. Tak označil Ezdráš královo rozhodnutí přispět na oběti a na chrámový bohoslužebný provoz. Za královou přízní i za přízní vysoce postavených lidí v králově blízkosti viděl Ezdráš Boží působení. Viděl to tak, že ruka Hospodina, jeho Boha, byla nad ním (v. 28; stejně to vidí vypravěč ve verši 6). To je ovšem pohled víry. Když člověk počítá s Bohem a v Boha věří, pak vidí jasněji Boží skutky. A to i tam, kde lidé bez víry vidí jen pozoruhodné shody okolností, nebo naprosto běžné všední události.

Vědomí Boží ochrany a přízně napomohlo Ezdrášovi k tomu, že se vzchopil a shromáždil představitele Izraele, aby šli s ním do Judska. Když mají duchovní vůdcové církve ujištění, že Bůh je jejich záměrům nakloněn (protože jsou to vlastně Jeho záměry), pak mohou směle oslovit i ostatní a vyzvat je ke krokům víry.

Otázky k zamyšlení a rozhovoru:

Kdy a jak jsme ve svých životech prožili, že dobrotivá ruka našeho Boha byla nad námi?

Jak můžeme dospět k podobně jasnému zaměření na Boha jako Ezdráš (v. 10)?